

ความโปร่งใสของวัดด้านระบบบัญชีและการควบคุมภายใน วัดศรีทวี

วัดเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่สำคัญ นอกจากจะเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของผู้ที่นับถือศาสนาพุทธแล้ว วัดยังถือเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน แต่ในปัจจุบันมีการทุจริตและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นในวัดหลายแห่ง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการวัดจึงเป็นสิ่งจำเป็น จึงเกิดเป็นความร่วมมือระหว่างมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อสังคมและธรรมาภิบาล และมูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์ กรุงเทพฯ) ร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศ รวมถึงมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในการพยายามสร้างระบบการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล โดยคัดเลือกวัดนำร่องที่เข้าร่วมโครงการตามความสมัครใจนำแนวปฏิบัติที่ดี 9 ข้อ สำหรับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้ โดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากกองทุนธรรมาภิบาลไทย มีระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 18 เดือน (เมษายน 2566 – กันยายน 2567) มีการดำเนินงานหลักคือ การเป็นที่ปรึกษาช่วยวัดนำร่องฯ วางระบบบริหารจัดการตามแนวปฏิบัติ 9 ข้อ ซึ่งจะมีการติดตาม ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือวัดให้สามารถบริหารจัดการวัดตามแนวปฏิบัติทั้ง 9 ข้อได้ด้วยตัวเอง แล้วจัดทำเป็นรายงานสรุปเพื่อพัฒนาเป็นแนวทางที่วัดต่างๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต

วัดศรีทวี ตั้งอยู่ใจกลางชุมชนท่าวัง-ท่ามอญ ย่านเศรษฐกิจที่สำคัญและเก่าแก่ของตัวเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นวัดโบราณที่มีความสำคัญในชุมชนท้องถิ่นทั้งในด้านศาสนาและวัฒนธรรม มีประวัติการก่อตั้งมายาวนาน ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทสำคัญของวัดในสังคมพุทธศาสนา วัดศรีทวีในอดีตนั้นชื่อว่า วัดท่ามอญ เป็นวัดตั้งอยู่คู่กับวัดโพธิ์มอญ สันนิษฐานว่าในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้มีชุมชนชาวมอญอพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณนี้ อันเนื่องมาจากที่ชาวมอญนับถือพระพุทธศาสนา จึงได้สร้างสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ อันได้แก่พระพุทธรูปและศาลาเป็นที่ประกอบบำเพ็ญบุญซึ่งเป็นศูนย์รวมของชุมชนผู้นับถือพระพุทธศาสนา แต่สร้างเป็นศาลาเล็ก ๆ และไม่มีสิ่งก่อสร้างอะไรมากมายนัก จากหลักฐานทำเนียบการสร้างวัดของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ขอจดทะเบียนตั้งเป็นวัดเมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๙๘ ตรงกับสมัยรัชกาลที่ ๔ โดยมีชื่อว่า วัดท่ามอญ และการตั้งชื่อวัดตั้งขึ้นตามชื่อของชุมชนที่ตั้งอยู่ในสมัยนั้นตามประวัติวัดเล่าว่าวัดนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2340 สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชและได้รับวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. 2350

วัดศรีทวีถือเป็นสถานที่ที่ผู้คนมาปฏิบัติศาสนกิจ และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านศีลธรรมและประเพณีที่สำคัญของชุมชน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานและการบริหารจัดการของวัดในปัจจุบันยังต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ โดยเฉพาะในเรื่องของความโปร่งใสและการจัดการทรัพย์สิน ซึ่งเป็นปัญหาที่มีการประสบพบเห็นในวัดหลายแห่ง ซึ่งการสร้าง ความโปร่งใสในการบริหารจัดการวัดเป็นสิ่งที่สำคัญมากในยุคปัจจุบัน เพื่อป้องกันและลดปัญหาการทุจริตและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกองค์กร แม้แต่ในวัดซึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตจิตใจของพุทธศาสนิกชน การนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการวัดจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับวัดศรีทวี ซึ่งได้เข้าร่วมโครงการนี้เป็นวัดนำร่อง จะได้รับการช่วยเหลือและคำแนะนำจาก ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยมีทีมงานที่ประกอบด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรศักดิ์ สวัสดิ์ และอาจารย์ ดร.กนกวรรณ มีสุข ซึ่งจะทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของวัด รวมถึง การออกแบบระบบบัญชี ผังทางเดินเอกสาร และการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับบริบทของวัดศรีทวี

การดำเนินการในโครงการนี้เริ่มต้นด้วยการสำรวจสถานการณ์ปัจจุบันของวัดศรีทวี โดยการเก็บข้อมูลจาก การสัมภาษณ์และพูดคุยกับเจ้าอาวาส เพื่อระบุปัญหาและความต้องการเฉพาะของวัด (พบว่ายังขาดระบบบัญชี และการตรวจสอบ การเผยแพร่ข้อมูลที่จำกัด และขาดการมีส่วนร่วม) จากนั้นจะมีการออกแบบระบบบัญชีที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น โดยให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการบัญชีที่โปร่งใสและเป็น มาตรฐาน

ระบบบัญชีที่ถูกออกแบบจะประกอบไปด้วยการจัดทำเอกสารและบันทึกทางการเงินที่ครบถ้วน และ สอดคล้องกับหลักการควบคุมภายในที่ดี เช่น การจัดทำคู่มือระบบบัญชีที่ชัดเจน การสาคิตขั้นตอนการทำบัญชี ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการตรวจสอบและจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและตรงตามข้อบังคับ ใน การดำเนินโครงการทีมงานได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการติดตามผลและให้คำแนะนำเพื่อให้วัดสามารถบริหาร จัดการตามแนวปฏิบัติที่ดีทั้ง 9 ข้อได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในส่วนของการวางระบบบัญชี ทั้งนี้ผลจากการวาง ระบบบัญชียังทำให้วัดศรีทวียังสามารถจัดทำรายงานทางการเงินที่มีความจำเป็น ส่งผลให้วัดสามารถจัดทำรายงาน และส่งไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ตามข้อบังคับที่กำหนด โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารจัดการ ทางการเงินที่เป็นลายลักษณ์อักษร การมีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบได้

เมื่อสิ้นสุดโครงการ จะมีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นแนวทางที่วัดอื่นๆ สามารถ นำไปปรับใช้ได้ โดยการสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการวัดจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของ พุทธศาสนิกชนและทำให้วัดสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของชุมชนในระยะยาว โดยรวม แล้ว โครงการนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยแก้ไขปัญหาค่าโปร่งใสในวัดศรีทวีเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างแบบอย่างที่ดีใน การบริหารจัดการวัดให้กับวัดอื่นๆ ในภูมิภาคและทั่วประเทศอีกด้วย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลจะช่วย ให้วัดมีการบริหารจัดการที่ดีและโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและการเจริญเติบโตของชุมชน พุทธศาสนาอย่างยั่งยืน